

TARIFFREVISJONEN 2018

Uravstemning

over anbefalt meklingsforslag for LO og NHO-overenskomstene

- Informasjonsmateriell
- Stemmemateriell
- Uravstemningen skal finne sted innen tirsdag 24. april kl 12.00

Alle medlemmer som omfattes av avtalene har rett og plikt til å stemme over forslaget.

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Et enstemmig anbefalt forslag!

I denne brosjyren finner du en orientering om resultatet av årets samordnede tariffoppgjør mellom LO og NHO. Vi er svært godt fornøyd med resultatet. Et enstemmig forhandlingsutvalg, der alle berørte forbund var representert, anbefaler deg å stemme JA til forslaget.

RESULTATET SIKRER;

- En bedre AFP-ordning enn i dag
- Slitertillegg
- Økt kjøpekraft for alle LO-organiserte
- Særskilte lavlønnstillegg
- Forbedringer i de enkelte overenskomstene.
- Ryddet opp i bestemmelser for reise, kost og losji. (Gjelder Industriooverenskomsten til Fellesforbundet.)

Her kan du lese mer om hva vi har oppnådd i det samordnede oppgjøret og i de forbundsvise tilpasningsforhandlingene. Vi ber deg sette deg grundig inn i resultatet. Mer detaljert informasjon finner du på www.lo.no og på forbundets hjemmeside. Du kan også få mer informasjon ved å henvende deg til LOs distriktskontor i ditt hjemfylke eller til forbundet.

BRUK STEMMERETTEN

Nå skal du si din mening om resultatet i en demokratisk uravstemning. Det er du som skal bestemme om forslaget blir vedtatt eller ikke. Stemmeseddelen finner du på baksiden av dette heftet.

Det er forbundet ditt som arrangerer uravstemningen. Følg instruksjonene som din lokale tillitsvalgte gir om dette!
Uravstemning skal finne sted innen 26. april 2018.
LO har svarfrist til Riksmekleren den 27. april 2018.

Min oppfordring til deg er: Bruk stemmeretten din.
Ikke la andre bestemme for deg!

Hans-Christian Gabrielsen
LO-leder

Avtalefestet pensjon (AFP)

LO og NHO evaluerte dagens AFP-ordning i 2017. Rapporten viser at AFP-ordningen fungerer godt for de fleste. Samtidig ser vi at ordningen har en rekke hull og mangler som må rettes opp. Mange mister uforskyldt ytelsen selv etter mange år i en AFP-bedrift.

ENDRINGER I DAGENS AFP-ORDNING – TETTING AV HULL

- I dagens regelverk kan man ha 26 ukers fravær, uansett type, de siste tre årene før AFP-uttak. I tillegg kan man ha 26 ukers sykefravær. Sistnevnte 26-ukersgrense for sykefravær utvides nå med ett år, til 78 uker. Dermed kan man være syk i inntil to år på slutten av yrkeslivet uten å miste AFP-rettighetene. Dette vil fange opp langt flere av de som blir syke etter fylte 60 år, og gi flere AFP.
- Arbeidstakere som blir sagt opp på grunn av nedbemanning eller konkurs og hadde fylt vilkårene for AFP i løpet av oppsigelsestiden, vil nå bli regnet som reelle arbeidstakere selv om de ikke er på jobb i oppsigelsestiden. Dette sikrer at flere som rammes av nedbemanning/konkurs på slutten av yrkeslivet sikres AFP.
- Endringene gjelder for personer født 01.03.1955 og senere.

Ny, framtidig AFP

Partene er enige om målene for en ny AFP-ordning som tetter alle hull og gir større trygghet for framtidig pensjon. AFP skal bli en ytelse som er knyttet til samlet tid i AFP-bedrift. Med full opptjening i ordningen vil nivået på AFP være på linje med dagens nivå. Ordningen blir samtidig mer rettferdig og forutsigbar. Den vil være attraktiv for både arbeidstakere og arbeidsgivere og bidra til høy organisasjonsgrad. Ytelsen skal fortsatt være lik for kvinner og menn.

Fordi den nye AFP-ordningen knyttes til samlet tid i AFP-bedrift, og opptjenes mer gradvis, vil den nye ordningen også være viktig for yngre arbeidstakere. Samtidig vil ordningen tette hullene som gjør at mange i dag mister hele ytelsen på tampen av yrkeslivet. Det gjør at AFP vil bli mer forutsigbar og mer rettferdig, og gi større trygghet for framtidig pensjon.

Mer enn dobbelt så mange vil få rett til AFP med ny ordning.

Partene har blitt enige om rammene til en ny AFP-ordning. Detaljene skal på plass i en felle utredning sammen med myndighetene. Den skal være ferdig i desember 2018. LO tar sikte på at den nye ordningen skal avtales i mellomoppgjøret 2019. LO-medlemmene skal da få ta stilling til ny AFP gjennom en uravstemning.

RAMME FOR NY AFP-MODELL

Partene har avtalt at ny modell skal inneholde følgende:

- De som har fylt 62 år og vil kvalifisere til AFP etter gjeldende regler innen ny ordning trer i kraft, blir værende i dagens ordning.
- Det sikres overgangsregler mellom eksisterende og ny ordning
- Ny ordning skal være en kvalifiseringsordning som vil gi en pensjonsytelse beregnet ut fra årene man har hatt i tariffbundet bedrift.

ØKONOMISK BÆREKRAFT

AFP er en viktig byggestein i et samlet norsk pensjonssystem, og det er helt sentralt at det både blant bedrifter og ansatte er tillit til systemet både nå og for fremtiden. AFP-ordningen er avtalefestet, støttes av en trepartsavtale med bakgrunn i et bredt pensjonsforlik og ordningen har et betydelig og økende bufferfond. Den er imidlertid ikke sikret mot den risiko som vil kunne inntreffe dersom vesentlige rammevilkår endres eller partenes oppslutning om ordningen skulle svekkes vesentlig. Partene er derfor enige om å øke fonderingsgraden i ordningen samt avtale et regelverk som kan skjerme ordningen mot risiko. Dette er et felles ansvar.

EVALUERING

Ny ordning skal evalueres innen 1.1.2030.

Slitertillegg – ny ordning for sliterne

Levealdersjusteringen i Folketrygden virker sterkere enn antatt. LO har sikret en ekstra ytelse til de som ikke har muligheter eller helse til å stå lenge i arbeid. Ytelsen går til de som går av ved 62, 63 eller 64 år, uten arbeidsinntekt ved siden av. Ordningen innføres fra 1. januar 2019, og når den er fullt innfasert vil den gi om lag 25 000 kroner ekstra i året fram til fylte 80 år.

Sliterordningen skal finansieres ved bruk av dagens Sluttvederlagsfond. LO og NHO vil i fellesskap utforme ordningen. Ordningen skal settes i drift fra 1. januar 2019. Sliterordningen skal finansieres med eksisterende kapital og avkastning samt tilføres midler fra bedriftene fram til 31. desember 2023.

HVEM ER OMFATTET

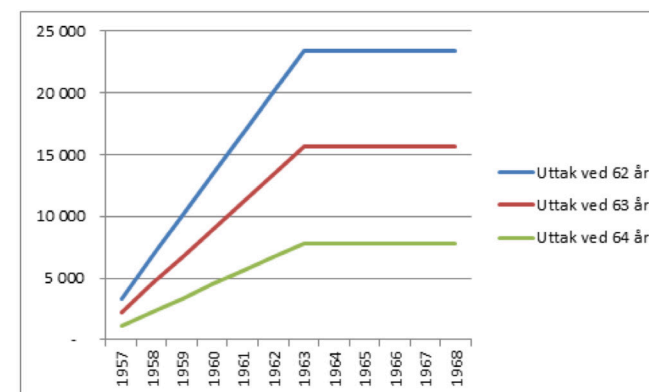
Ansatte i tariffbundne bedrifter innen de overenskomstområder som i dag er omfattet av Sluttvederlagsordningen.

STØRRELSE OG VARIGHET PÅ YTTELSEN

- Full ytelse tilsvarer 0,25 G (grunnbeløp i folketrygden) på starttidspunktet.
  - Ved avgang ved 62 år får man full ytelse.
  - Ved avgang ved 63 år får man 2/3 av full ytelse.
  - Ved avgang ved 64 år får man 1/3 av full ytelse.
- Ved senere avgang gis ingen ytelse.
- Ytelsen trappes opp, slik at de som er født i 1957 får 1/7 av ytelsen og de som er født senere får ytterligere 1/7 av ytelsen for hvert årskull inntil 1963-årgangen som får full ytelse.

Dette skjer samtidig som AFP-ytelsen trappes ned i takt med utfasing av kompensasjonstillegget og samlet ytelse reduseres på grunn av levealdersjusteringen. Innfasingen av slitertillegget gir en mer stabil samlet ytelse for flere årganger.

- De som er født etter 1963 får full ytelse
- Ytelsen reguleres som løpende utbetalinger fra folketrygden.
- Ytelsen opphører ved død eller fylte 80 år.

Årlig utbetaling av slitertillegg for ulike årskull og uttakstidspunkt.

Forbundsvisse tilpasningsforhandlinger for FISKEINDUSTRIBEDRIFTER

Økt kjøpekraft, lavlønns tillegg og likelønnsprofil

Det anbefalte meklingsforslaget innebærer en lønnsøkning på **1 krone per time** til alle. Det utgjør 1950 kroner per år. Tillegget vil gjelde fra 1. april.

I tillegg skal lavlønte ha **kr 2,50 per time** fra samme dato. Disse får derfor kr 3,50 til sammen. Det er de på avtaler der lønnsnivå i gjennomsnitt i fjor var under 90 prosent av industriarbeiderlønn som får lavlønns tillegg. Sammen med det generelle tillegget, innebærer forslaget kr 6 825 per år.

I NNN-området er det to overenskomster som får lavlønns tillegg:

- Egg- og fjærfekjøttindustrien
- Baker- og konditorfagene

Lavlønns tillegget har en god likelønnsprofil.

Hvert enkelt forbund har som del av oppgjøret gjennomført **forbundsvisse tilpasningsforhandlinger** og avtalt endringer innenfor ei ramme på kr 0,30 per time. Dette har blitt foreslått brukt litt forskjellig i de ulike avtalene.

Alle tilleggene er samlet sett anslått å slå ut med 0,5 prosentenheter i årslønnsveksten fra 2017 til 2018. Med andre kilder til lønnsøkninger (årets virkning av lønnsveksten gjennom fjoråret og forventet lønns glidning) gir dette en anslått årslønnsvekst på 2,8 prosent. Prisene er til sammenlikning anslått å øke med 2 prosent. Med dette vil lønns oppgjøret sikre økt kjøpekraft.

Minstelønn

Minstelønns satsen i overenskomsten reguleres med kr 4,- pr. 1. april 2018 til **kr 180,70** i henhold til overenskomstens bestemmelser om regulering av minstelønn. Det generelle tillegget er inkludert i minstelønnsreguleringen.

Fagarbeidertillegg

Fagarbeidertillegget i § 3-2 **økes med kr 1,-** til kr 11,50 per time

Forskjellige bestemmelser

Bestemmelsen i § 10-1, pkt. 1 om arbeidere med nedsatt arbeidsevne, strykes.

Lokale lønnsforhandlinger

Lokale lønnsforhandlinger skal gjennomføres på vanlig måte, i henhold til overenskomstens bestemmelser om dette.

Matpenger ved overtidarbeid

Matpengesatsen heves til **kr 86,50**.

Partssamarbeid i bedriftene

De sentrale partene understreker betydningen av bestemmelsene om samarbeid, kompetanse og tillitsvalgtes arbeidsforhold i Hovedavtalen, overenskomstene og eventuelle lokale avtaler. Der samarbeidet ikke fungerer oppfordres de lokale parter til å gjennomgå samarbeidsformene i den enkelte bedrift, eventuelt med bistand fra de sentrale parter.

Utvalgsarbeid

Utvalgsarbeid som ble avtalt i tariffoppgjøret i 2016 mellom NNN og NHO Mat og drikke vedrørende minstelønnsreguleringen, skal videreføres i tariffperioden 2018-2020. Det samme gjelde for utvalgsarbeid vedrørende spørsmål om videreutvikling, forenkling og mulig samordning av tariffavtaler. En mulig digitalisering av overenskomstene tas også med i dette utvalget.

Varighet

Den nye tariffavtalen gjelder for to år fra utløpsdato med reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår.

Alle endringer gjelder fra 1. april, dersom ikke annet er oppgitt.

Uravstemning

Forbundsleder har deltatt i forhandlingsutvalget til LO som anbefaler resultatet. Forbundsstyret i NNN har behandlet resultatet og anbefaler også medlemmene å stemme ja. Tillitsvalgte arrangerer uravstemningen på bedriften.

Alle protokoller fra meklingen LO-NHO og forbundsvisse tilpasningsforhandlinger er tilgjengelig på vår hjemmeside **nnn.no**

Frist for uravstemning på bedriften er tirsdag 24. april kl.12.00

Tariffoppgjøret 2018

Stemmeseddel

over anbefalt meklingsforslag til ny tariffavtale

Jeg sier **JA** til forslaget:

Jeg sier **NEI** til forslaget:

(Stemmeseddelen vil bli forkastet hvis andre meldinger o.l. påføres)